

961123-3

Nietzsche rozuměl „víře“ v tradičně křesťanském, nikoliv v Ježíšově resp. vůbec starožidovském (prorockém atd.) smyslu. Proto mohl napsat (SW 13, 23 - na konci r. 1887 nebo na začátku 1888): „Und auch der *Glaube* ist noch eine Form der Entselbstung.“ Rozumíme-li víře jako nové životní (i myšlenkové) orientaci, oponující mytické orientaci na praminulé archetypy (a to vskutku

byla „Entselbstung“, neboť identifikací s archetypem se archaický člověk právě vzdával sebe), pak je život víry právě cestou k tomu, aby se člověk stával sám sebou (jímž nikdy není „*původně*“, tj. od počátku). Můžeme tedy říci, že byl Nietzsche ještě stále příliš pod vlivem běžné křesťanské tradice. Naproti tomu dobře rozpoznal, že Ježíši nešlo o formule, rituály, řád a hierarchii, ale že v něm jsou nepřehlédnutelné „anarchistické“ prvky a momenty („dieser heilige Anarchist“ – SW 13, s. 107/ř.14), které míří doprostřed samotného života („ein wirkliches Leben, ein Leben in der Wahrheit“ – dtto, s. 106, ř. 19). Odtud je zřejmé, že ve věci je shoda, ale v terminologii neshoda.

(Písek, 961123-3.)